

Nauji politiniai vėjai:

J. GRADINSKAS IR PARAMA PRIIMTI I EUROPOS BENDRAJĄ RINKĄ

(Linksma savaitgalio apžvalga)

Daugmaž, prieš 12–13 metų, kada mes į čionajos naujai atvykome, buvo visai kitoki popieriai. Kad ir su tuo pačiu Vasario 16 minėjimu. Kas tik gyvas ir gali — visi skubėjo, bėgome, spraudėmės vidun, kažkur prie vidurmiestėio, į kriaučių unijos salę. Mat, savų tada dar neturėjome. Ašarodami klausėmės savųjų senųjų veikėjų prakalbų ir atvira širdimi kišome į vokeilius dar šviežias ir pirmuoju prakaitu tebedvokiančias penkines ar dešimkes.

Be savųjų, niekas tada vienio lietuvio nepaguodė, nenumamino iš skaumo plyštančios širdies... Nebuvo tada minėjime nei senatorių, nei kongresmanų. Jei kuris ir prižadėjo — vistiek neatvyko... Gubernatoriai ir galinigi miestų merai neproklamavo tada Lietuvos Nepriklausomybės Dienos. Ir neplevėsayo tada Lietuvos trispalvė virš Kapitolijos Washingtone... Visi tada dar bijojo užrūginti savo "ištikimą sąjungininką" Kremliuje...

Bet tada kar ir vienišas, bet buvo vieningas lietuvis. Ir vienas tebuvo Altas, kaip vienas Dievas tėra danguje... O vienok visi buvo tada laimingi. Pamenu, kaip kožnas geidė asmeniškai pažinti to Alto "spiritus movens" — dr. Pijų Grigaitį ir ranką jam paduoti. Rodėsi, kad kitoniškai ir būti negalėjo. Ne vienas tada ir pasakydavo:

Nu, bračeliau, jeigu ne Altas, kažin, ar būtume ir išvydę šią aukso šalę... Kitoki tada buvome, oi kitoki... Kiekvieną naktį sapnuose tada nuogkeliavom savo tėvynę, verkėme matydami lentomis užkaltus gimtosios sodybos langus ir kiemus ūsnimis prižėlusius. Ir žegnojome artimųjų pėdas, paliktas išvarant į šaltas Sibiro vergų stovyklas...

Ir kas iš to viso beliko dabar...? Ai, ai...

Siandien nebesame vieniši. Galingi valstijų gubernatoriai ir miestų merai ragino visus Amerikos žmones, minint mums Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 45 metų sukaktį, jungtis kartu su mumis į bendrą liūdėsį dėl mūsų tėvynės ištiktos nelaimės ir gyventi tą dieną kartu su mumis atities viltimis.

Garbingi senatoriai ir kongresmanai teikė mums visokių vilčių dėl atities ir šiuosė nuo veidų jau senokai nudžiūvusias tėvynės nelaimės ašaras, linkėdami būti vieningais kojoje dėl tėvų žemės laisvės... O kągi mes, bračeliau? Krinkame sau kaip tos žydo birtės... Ir juo toliau, juo labiau.

Vis dar tebegyvename tu

minėjimų dvasioje ir įspūdiuose. Aną savaitgalį mums talkon atėjo ne tik gubernatoriai, senatoriai su kongresmanais, bet ir pati šios žiauriosios žiemos gamta. Saulutė sau linksmai nusišypsojo ir beregint visus žiemos sniegus ir ledus jau pavertė į nieką, bile tik mes galėtumėm į minėjimus nukakti. Reikiška, visi mums padeda, tik mums patiems vis bėda su ta vienybe... O savaitės viduryje vėl kaip tyčia kilo sniego pūgos, tonomis iš dangaus ėmė versiti niekalą.

Tat, tokiai šaltai padėčiai siaučiant, malonu yra šiltam ir ištaigingame salone, prie karštos kavutės ir dar "šio bei to", sukūsti krūvon barzdas ir pašnekėti apie vienybę...

Nu kažin, ar mes dabar gerai darome, ar prastai... — tarė vienas, išlenkęs gero, namų gamybos krupniko stiklą ir abula ranka perbraukęs per ūsą, — kažin kaip čia... — Kaip tai gerai, ar prastai...? — nesuprato tas, kurs tik dar stiklą pakėlė.

Nugi, pirm, anot jo, mes visi dėjome į bendrą krūvą, o dabar kiekvienas į atskirą savo kepurę dedame...

— Kaip tai į bendrą krūvą dėjome...? — Sakau, kai tebuvo vienas Altas, tai ten ir dėjome. Ir galvos niekam neskaudėjo... O dabar kiekvienas jau turi atskirą kepurę.

— Šiur... — patvirtino kitas. — Ir dabar tų kepurų tiek gausu, kad stačiai nebežinai į kurią dolerį bedėti... Ir kiekvienas sako, kad jo kepurė geriausia iš geriausiųjų...

Nenusiminkime, vyrai. Sako, ateityje būsią dar daugiau kepurų. Girdėjau, steigiasi dar visa eilė naujų organizacijų. Kaip tai: buvusį Pienininkų sąjungą, Kontrolasistentų Lygą, Geležinkeliečių Broliją, atskirai organizuojasi Iešmininkų Kongresas, Saliūnininkų Sąjunga ir kt. Sako, visi rinks atskirai pinigų laisvinimui... Taigi, vienybė dar labiau sustiprės... Nebeužteks nė kongresmanų visur dalyvauti...

Vyrai, verčiau baikime šitas kalbas, — autoritetingai tarė stalo gale sėdintis diktas vyras, degdamas ilgą cigarą, — it kokį telegrafo stulpą. — Ką mes nabagai ir mizerijos galime kalbėti, jeigu jau visas pasaulis eina iš vienybės, saukti, visi pasaulio galiūnai... — Šiur, kad taip, — pašoko anas su skaudžiais juodais ūseliais, net stikliuką išpildamas ant staltiesės. — Kad karalių jau nebėra, tai dabar prezidentai ėmė šiaunius vieni prieš kitus. Prieš visą sviatą šiauniasi, na, kad ir anas...

— Perprašau tamsta, — sto-

ru balsu atsiliopė anas stalo gale, jau užsidegęs cigarą. — Aš dar nebaigiau kalbos, o tamsta šoki už akių... — Atsiprašau, mister, atsiprašau... — pašoko tas su juodais ūsiukais ir išlenkė stikliuką niekam nė sveiki nepasakęs.

— Sakau, kad ir tas pats De Gaulle, — tęsė toliau anas iš stalo galo, paleidęs klausytojams virš galvų cigaro dūmų kamuolius. — Visai sugriovė Europos vienybę, draskosi savo didybėje, šiaušiasi prieš visus ir net pačiam Dėdei Samui jau mėgina kibti į atlapus... Na, kas matė šitaip? Kad jį gaidžiai kur sulestų...

... ir paliko Angliją už Europos durų, kaip kokį cypiantį, alkaną šunelį... — palingavo galvomis visas stalas. — Na, vyrai, už De Gaulle sveikata, už tą nevienybininką... ką čia bekalbėti apie mus... — Vyrai, bet aš girdėjau, sako per radiją pranešė, kad prezidentas De Gaulle, vietoje Anglijos, sutiko priimti į Europos Bendrąją Rinką J. Gradinsko Television Co. Matote... — paaiškino vienas visą laiką tylėjęs vienybės šalininkas.

Nu, ir nepavydėtina, — juokėsi pokalbininkai, — ta valstybė nors lietuviškiems reikalams aukoja. Ir Balfui, ir Altui, ir lietuviškai operai, visiems... — O kur ta valstybė randasi? — susidomėjo nepolitikuojančios moterys.

Va, ir nežino dar! Nugi, Brighton Parko valstybėje, 2512 W. 47 st., Chicagos paviete.

Kiba jau, De Gaulle nusizūrėjo į tos valstybės prezidento žmoną. Bepigu būti gražioms, durys atviros visame sviete... — rimtai išdėstė pati šeimininkė ir visiems pripilstė stikliukus, bet jau aiškiai drebančiomis rankomis...

O kancleris Adenaueris ar davė tam pritarimą? — paklausė su juodais ūsiukais. — Kur tau neduos... suklego visi. — Jis juk iš Vakarų Vokietijos importuoja pačius geriausius ir moderniškiausius radijo aparatus, muzikinius dalykus, kur dar sviete nematyta, fonografus, magnetofonus... Kur tau neduos Adenaueris pritarimo.

Tai tada De Gaulle turėtų priimti į Europos Bendrą Rinką ir naujai atsidariusių Marquette Parke, 2534 W. 69 st., didelę ir modernišką Paramos krautuvę. Kaip tai... — Jau priėmė ir Paramą — linksmai suuko viena graži ponitė. — Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika jau gavo raštą iš Europos Bendros Rinkos, kad priimti... — Na, tai ir užtenka jau narių, Anglijos nebereikia, — pasakė tas vienybininkas su ilgu cigaru.

Žinote, aš taip džiaugiuos, kad jus priėmė... — kalbėjo toliau graži ponitė. — Tokie simpatiški tie šeimininkai, kad nesinori nė iš

krautuvės beišeiti... O jau prekių gerumėlis, o jau skanumėlis, o jau pigumėlis... Irgi daug kas iš Vakarinės Vokietijos. Ypač, tie marinuoti baravykai... Žinote, kad daktarai dabar nustatė, kad marinuoti arba ir džiovinti baravykai yra pirmieji vais-tai nuo vėžio. Jie sunaikina prasidedančio vėžio piktašius bakterijas. Todėl dabar sunku kur begauti baravykų. Bet man šeimininkai visada pališka... Gerai, kad ir priėmė į Bendrą Rinką...

— Bet kaip tai Paramai taip ir sekasi? — vėl tarė tas, kurs mažiausiai kalbėjo. — Kitiems taip neina... — Kur nesiseks, kad kaukai ir aitvarai neša... — pasakė anas, pūsdamas kuplius cigaro dūmus. — Argi nepastebėjote, kad inž. J. Stankus, stalydamas Paramos naujus rūmus, stoge paliko skylės aitvarams sulįsti... Senojoje krautuvėje irgi buvo stoge skylės...

— Aš ir sakau... — pašoko tas su juodais ūsiukais. — Kartą vėlokai einu 69 gatve ir matau, kad kažkas juodas lekia ir leidžia iš savęs spindinčias kibirkštis... Ir dinga kaip tik virš Paramos... — Ar gerokai tada buvote nugėrę pas Maikį?... — nusisypsojo jauna ponitė.

O, žinote, be juokų... — prabilo kita. — Ir aš esu girdėjusi, kad Jurgis Janušaitis, prabėgdamas pro Karaliaučių, išmainė su senu prūs aitvarą į lašinių bryzą. Ir atsivėžė tą aitvarą Amerikon degtukų dėžuteje. Didumo esąs kaip karklvalbis. Tai dabar ir vėlka jam visokias gėrybes. Sakau, ir ko tik svietas neprasi-mano...

Šeimininkų jaunimas, sugulęs ant kilimų, stropiai studijavo lituanistiką. Bet išgirdė apie aitvarus ir kaukus, laktančius su gėrybėmis ir leidžiančius spindinčias kibirkštis, visi susigūžė ant sofos ir lojytes susikėlė. O kad taip iš po sofos, pūkst, ir išskrenda aitvaras, leisdamas dargi spindinčias kibirkštis... Ką čia gali nemitęs žinoti...

Ak, sakau, smagios šneketės nusidūda prie karštos kavutės su krupniku apie minėtinus, vienybes, bendras rinkas ir aitvarus, kada už langų dūksta pūgos ir speigai...

Alb. Plumpis

DAR APIE KATES

Hindlippe (Anglija) lapų medžioklėje dalyvavo apie 30 raitų medžiotojų ir maždaug tiek pat šunų. Pamatę lapę jie visi ėmė ją vytis per laukus, griovius ir tvoras. Tai buvo nepaprasta lapė: ji labai vikriai perlėpavo tvoras. Pagaliau ji šmukštėlėjo į vieno ūkininko namą. Kai šunys — o po kelių sekundžių ir raitieji medžiotojai — pasiekė namą, juos pasitiko ūkininkas su šakėmis: lapė buvo ne lapė, o katė.

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 23, 1963

Naujienu Antroji Dalis

NR. 654

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJOS LEIDINYS

XIX METAI

VAIDILUTE

KADA RAUDA SIELA

Klaidžiojančios švieselės

Slėpiningais vasaros vakarais, dienos šviesai užgesus, sužimba pamiškėmis, pakluonėmis mažutės švieselės ir klaidžioja po tyrus, laukus, pievas.

Jų eisena čia smarki, greitai, čia tyli, virpanti, nedraši... Čia bėga greit šviesios, aiškios, rodos, žinomu sau keliu, čia staiga sustoja, suvirpa, užgesta... nušvinta vėl liūdnei ir puola į šalį...

Pasuka kartais savo kelią žmonių link, tačiau prie jų niekuomet neprieina...

Tas melsvai gelsvas, liūdnai nakties tyloje žibančias, klaiškias švieses žmonės vadina sielomis tų, kurie niekur sau vietos neranda...

Žmonės bijo tų švieselių... jie vengia jų... gražios, bet nesuprantamos šviesos...

Yra sielų, kurios niekur sau vietos neranda... kurios amžinai klaidžioja po pasaulio plačią krūtį... ieško, bet to, ko ieško, surasti negali...

Yra sielų amžinai vienu, amžinai svetimų pasauliui — žmonėms...

Yra sielų, kurioms trošku tarp žmonių, kurioms slogu gyvenimo glėbyje, kurios nors ir braido po žemę, tačiau niekuomet nepaliečia jos purvy-no...

Yra sielų, kurios eina į žmones nušvitusios, giedrios... kad parodytų jiems aukštesnį, skaitesnį, negu žemė, gyvenimą...

Tik žmonės bijo tos šviesos... jie vengia jos...

Yra sielų amžinai vienu, amžinai klaidžiojančių...

Jų atsirado žmonėse netyčia... ne tam pasauliui jos buvo skirtos, ne žemei...

Sako — jas angelas, nešdamas iš dausų, nejučiomis pabėręs... nebesurinkęs visų, ir jos likusios klaidžioti vienos...

Jos klaidžioja, nardo po tyrus, laukus... tarp žmonių — jos ieško sau vietos, ieško tų, su kuriais vienodai ir jausti ir eiti galėtų...

Jos eina į žmones, ieško juose sielų, bet — randa tik menkus, mažyčius, prie žemės priaugusius, žmones... Jos jaučia... jos mato ir girdi, kad...

Jos amžinai vienos, amžinai svetimos... pasauliui, žemei...

Ir eina tos, niekur sau vietos nerandančios, sielos klaidžioti po tyrus laukus...

Jos pasitraukia žmonėms iš kelio, kad jiems nekludytų, jų laimės neardytų...

Ir tik tada, kada žmonės su-

minga, kada naktis savo slėpiningu apsiaustu prigobia žemę — išeina jos aikštėn ir, liūdnei žibėdamos, klaidžioja vienos po šaltą pasaulio krūtį...

GYVENIMO GLĖBYJE

Tuččia... tamsu...

Pasaulis buvo toks tuščias... tuščias...

Nė vienos gyvos artimos sielos...

Klaidžiojau vienu viena po jo platų, juodą glėbį, nesutikdama gyvenimo take nė vienos artimos sielos...

Ieškojau... tiesiau rankas į kiekvieną šešėlį, kurs skersai kelio perbėgdavo...

Vos prieidavau — išnyk-davo...

Kartais pati atšokdavau nuo jų į šalį...

Ir buvo pasaulis toks tuščias... tuščias...

Aplinkui, iš visų pusių, visais keliais — judėjo, bėgo, klykė...

Tai buvo žmonės... Tik tai žmonės...

Ir klaidžiojau po pasaulio juodą krūtį...

Vienu viena... Ir veltui tiesiau rankas į kiekvieną šešėlį — į žmogų, ieškodama jame sielos...

Pasaulis buvo toks tuščias ir tamsus... tamsus...

Veltui keliau akis į dangų ir žvaigždes, laimės patekanti laukiau...

Aplinkui girdėjau kalbant, kad ji šviečianti...

Girdėjau juoko ir dainų aidus, kuriais ją garbino... bet — jos nemačiau...

Buvo taip tamsu... tamsu... Ėjau toje tamsoje apgrai-bomis, viena...

Kažkas painiojosi po ko-ju... puldavau, pakildavau, vėl puldavau...

Girdėjau ir raudų ir skundų aidus, kuriais šaukė žvaigždė Laimė...

Veltui keliau akis į dangų. Jos ten nebuvo...

Žvaigždė Laimė nešvietė pasauliui...

Ir buvo taip tamsu ir tuščia...

Ir tuščia ir tamsu... Ir nė vienos gyvos sielos!.. nė vieno laimės spindulio!..

LAIME...

Taip giedra... Ir jauku!.. Koks puikus pasaulis!.. kaip gera jame!.. O šviesu... kaip šviesu ir linksma!.. (Tęsinys 4-tam psl.)

Penkių metų Monty Kelso karta seniausią persikų medį Indianoje (netoli Mitchell, Ind.). Medis vis dar nešė vaisius, bet šią žiemą rušalo.

Dienu Skeveldros

1 Turime naują Vilniaus v-y-s-k-u-p-q! Kuo pavadė? Ogi Sawicki, vardu Wawla. Jo rezidencija Balstogėje. Balstogė, kaip žinome, yra Gomulkos Lenkijoje.

Gražu-gražu mūs... bažnytinuos reikaluos. Plačiau vėliau. Palaukime, kol šiuo reikalu pasisakys mūs vyskupai (tremties ir "lietuvių kilnės"), prelatai, "Laiskai Lietuviams", "Kristaus Karaliaus Laivas", "Aidai" ir t.t. ir t.t.

Beje, kuo užsiėmęs Lozovaitis, jr., kad dar iki šiol nepainformuoja mūsų visuomenės? Neseniai skaitėme "Drauge" jo džiaugsmą, kad Vatikane Lietuvos atžvilgiu "niekuo nepasikeitė". Iš tikro, n i e k u o nepasikeitė...

2 Visuotinio Bažnyčios susirinkimo proga Romoje buvo atidaryta paroda "La Mostra della Chiesa".

Kas atspės, kur a-t-s-i-d-ū-r-rė Vilnius? Kieno šventovė Aušros Vartai? Vienas mūs laikraštis turi specialų korespondentą Romoje. Matyt, dar "nėspėjo" atsiųsti savo pastabų! Palaukime, juk iš viso tremtis — ne vanduo, greit nebėga...

3 Kaip sau norite, bet man "Gulbės giesmės" premijavimas patinka. Ir ne savo melės tarp Barboros ir Zygimanto intriga, o "savitarpinės pagelbos" (tarp brolių Kristuje Povilo ir Juozo) faktų ir takto. Br. Povilas (Gaucys) pakvietė br. Juozą (Grinių) vyriausiuoju vad. Kutūros Kongreso prelegentu, brolis) Po-

vilas vadovo jury komisijai, kuri parinko brolio) Juozo "Gulbės Giesmę". Aš ne komentuoju, aš tik konstatuoju...

4 Štai gavau naują "Literatūros ir Meno" nr. Įbriskime ton Kremliaus užuoginon. Va, J. Avyžius rašo apie rašytojo anapus geležinės uždangos uždavinus. Jį, gimusį 1922 metais ir 1944 m. įstojusį į okupanto armiją, vėliau komandiruotą į spaudą, visų pirma erzina Vakarų kurėjai. Bet tekalba jis pas:

"Kaip juokingai atrodo tie "save aptarnaujantieji" kapitalistinio pasaulio "genijai", kurie knaisiojasi siaurame psichopato pasaulėlyje arba "kurdami" niekam nesuprantamas formalistines terlijones, ieško smegenų apatinėje kūno dalyje! Ir jau darosi visai linksma, o kartu pikta, kai atskirų tokio "meno" gerbėjų atsiranda ir pas mus. Neseniai perskaičiau vieno pradedančio rašytojo apsakymą (rankraštį), kuriame veikia dviejų žuvusių karių — fašisto ir tarybinio kario — dvasios. Begudraudamos jos prieina išvados, kad abi esančios žiaurios karo aukos, vienodai nelaimingos, ir dėl jų mirties kaltos abi pusės. Autorius matyt, prisiskaitė pacifistinių knygelėlių ir sukūrė "šedevrą" madinga buržuazinio "bendražmogiskumo" tema. Belgi, mielasis, jeigu neskiriate fašizmo nuo komunizmo, tai..."

J. Avyžius "pasipiktinęs" (Nukelta į 2 psl.)

Dienų Skeveldros...

(Atkelta iš 1 psl.)

kone saugoma šaukiasi, tardamas, kad "rašytojas yra partijos pagalbininkas". O pats toliau bauriasi "asmenybės kultu".

Dar vienas faktas, kurį nutyli galeiteriai Sniečkus, Paleckis ir kt., o rimtai išpažįsta rašytojas:

"Mūsų kaimas, aplamai imant, dar gerokai atsilikęs nuo miesto tiek buitiniu, tiek kultūrinu atžvilgiu, o svarbiausia dar palyginti blogai apmokamas darbdarbiai, kolūkiečių materialinė bazė daugumoje remiasi asmeniniu ūkiu (daržas, karvė, kiaulės), kuris atima didelę dalį laisvalaikio, neleidžia pilnai išnaudoti kultūrinų priemonių ir tuo pačiu stumia kaimo žmogų į grubų materialškumą. Ir nenustabu, kad į miesto žmogų, kuris savanoriškai išvyksta dirbti kolūkin, žiūrima kaip į keistuolį ar didvyrį".

Dėkui, Jonai Aviziau, už tokią okupuotos Lietuvos "duonele".

Užskum pas skulptorius. Čia pastraipa iš "Salia — tvirtu žingsniu žengia skulptūra": "...būna ir taip, kad mes be reikalo griebiamės maštabškumo, kuris ne visada reikalingas. Štai jaunos skulptorės Z. Pranaitytės Socialistinio Darbo Didvyrio M. Tamašauskienės portretas. Ar reikėjo dailininkai šiuo atveju imtis visos figūros? Man rodosi, sako B. Vyšniauskas, nereikėjo: didvyris paveikslą buvo galima atskleisti ir per galvą.

Arba J. Naruševičiaus sukurta "Revolucionieriaus Jakševičiaus portretas". Tai manieringas darbas, jau pati skulptūrinė medžiaga (dirbtinis granitas) sukelia savotišką nepagarbos žmogui įspūdį. O juk čia vaizduojamas revoliucionierius, kovotojas už..." ir t. t. ir t. t.

Kultas, kultas, kultas, ir eilinis žmogus būna tikrai prikultas (apgūšintas)!

Čia tekalba patys okupuotos Lietuvos žurnalistai. Štai Kazragis rašo:

"Ilgam įstrigo į atmintį D. Rociaus vardo kolūkyje įvykęs ateistinis vakaras. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė. Ir užsimezgė gyvas pokalbis. Atsakinėjant į klausimus, salės gale atsistojo senyvo amžiaus kolūkietis ir pareiškė: — Sakykite, ką norite, o aš mačiau vėlnią!

— Kada? Kur? Papasakokit, dėduk! — sužė bal-sai.

Ir tas senyvas žemaitis neatsispyrė pagundai pasidalyti susitikimo su vėlniu įspūdziais. Tai atsitikę jam esant septynerių-aštuonerių metų, jaujoje, prieš aušrą. Žinoma, kolūkiečiai tik garšiai pasijuokė iš tos pasakos. Viskas, rodos, gerai, J. Cicėnas

LAIŠKAS IŠ KAIRO

Pereitų metų Naujiųjų priede perskačiau ats. majoro Petro Gudelio laiška, kur jis aprašo savo įspūdžius iš Graikijos. Jis ten bekeliaudamas surado daug savo vienpavardžių Gudelių ir nemažai kitų asmenų visai lietuviškomis pavardėmis, kaip Menas, Penas, Gudas ir panašiai. Jis įdomavosi ir rašė į dienraštį Leiraudamasis ar kas mūsų mokslo žmonių jam neišaiškintų bendrų pavardžių skirtinguose kraštuose atsiradimo paslaptį.

Majoras Gudelis man buvo gerai pažįstamas Lietuvoje ir nemaniau jį gyvenant Vokietijoje. Jei jau jis būtų palikęs Lietuvą, tai sunku jam būtų buvę sulaukti šių laikų, nes buvo nemažai ūkio savininkas. Patyręs apie jį parašiau jam laiška ir mažiausiai prieš 23 metus nutrukusi pažintis vėl atsinaujino.

Dabar jau gavau iš jo laiška iš Kairo, Egipto. Jis vėl lankėsi Graikijoje, o dabar lanko Egiptą ir jo nuostabias piramides. Prisituntė ir nuotrauką, kur jis sėdi ant kupranugario prie Cheopso piramidės. O Cheopso piramidė, tai ne juokai. Tą vardą davė Herodotas Egipto monarchui, kurį patys egiptiečiai vadino Khufu. Jis priklausė prie valdovų, kurių sostinė buvo Memphis; gyveno apie 2880-2700 metų prieš Kristaus gimimą ir statė pačias didžiausias piramides. Pagal Herodotą darbas buvo panaudota 100.000 žmonių per išstisus 20 metų.

Čia pateikiu majoro Gudelio laiško įdomesnes vietas apie Egiptą ir jo žmones:

— Kaip pora dienų praėjo vienas mėnuo nuo mano išvažiavimo, o aš dar nė pusės lankytinų vietų nemačiau, jei neskaityti visą Egiptą apimančių nuostabų muziejų Kaire. Grįžti galėsiu tik vasario 27 dieną, nes tada išėina iš Aleksandrijos į Atėnus laivas. Taigi laiko turiu dar pakankamai. Nemėgstu du kartu tuo pačiu keliu važiuoti, tai vis projektuju, kaip nuo Nilo pasukti į Raudonosios jūros ir Suezio kanalo pakraščius, bet ligi šiol dar negavau tikro paaiškinimo. Nors egiptiečiai labai palankūs vokiečiams, bet retai sutinku vo-

Tačiau kai iš Telšių atvykęs darbuotojas pasiteiravo senuko pavardės, šis kažką numykė, pasisukiojo ir... pasišalino. Kas čia? Tuščias kaprizas? Ne! Tai — tolimas asmenybės kulto laikų atgarsis. Tegu ir nekalta toji "istorija" su vėlniu, bet jeigu jau teiraujasi pavardės... Šitaip samprotavo senukas ir — davė kojomis valią".

Br... šalta beskaitant apie okupuotos Lietuvos gyvenimą, o broliai-sėsės jį, deja, jaučia savo kūnu. Kaip kokią gyvatę. J. Cicėnas

kiškai suprantančių arabų. Jie visi kalba angliškai arba prancūziškai, bet aš jų kalbų nemoku. Vėneius vokiečių-arabų kalbos vadovėliu.

Graikijoje labai dažnai tekdavo patirti žmonių nepalankumą vokiečiams, kurie ir pas juos vietos gyventojams prasi-kalto. Vežiojau mažą Lietuvos ir Europos žemėlapi, tai nuolat tekdavo juo ir savo "graikiška" pavardėmi aiškintis prieš juos, kad nesu joks hitlerinis vokiečis. O čia pakanka porą žodžių ištarti vokiškai, kaip kiekvienas arabas pradeda šypsotis. Oficialiai veikia aštri užsieniečių kontrolė netgi turistams, bet provincijoje supratu, kad ji taikoma tik anglams. Aš mėgstu, kur tik galima, pėsčias pavaikštinėti, žmonių gyvenimą pažūrėti, bet kiekvienas pralenkiantis arabų automobilis sustoja, siūlydamas pavėžėti.

Čia viskas pasakiškai pigu. Vazinėjant traukiniais antroje klasėje kaštuoja 2.6 vokiškų pfeningų, o Vokietijoje 12 pfeningų. Viešbučiuose galima žmoniškai pernaktuoti Kaire už D. M. 3.30, provincijoje gi nuo D. M. 1. 50 ligi 2. 50. Aš nekalbu apie liuksusinius viešbučius, kuriuose pagal prospektus nakvynė kainuoja net D. M. 20. Maistas ir vaisiai taip pat labai pigūs.

Jei taip ir toliau eis, tai kainuos gal trečdaliu pigiau, kai pagal Graikijos kainas, buvau šiai kelionei pasiruošęs. Nežinau ar daug J. A. V. lietuvių keliauja, bet kiekvienam neperdaug išponėjusiam (yra daug dulkų ir nešvarumo) norėčiau patarti pamatyti Egiptą.

Europa, ypač Vokietija, didžiuojasi savo puikiais keliais. Kelių stovis, galima sakyti, laikomas kultūringumo mastu. Į juos investuojamos milžiniškos sumos. Bet kas gali įvertinti egiptiečių išlaidas vandens tiekimui ir žemės drekinimui?

Beveik kiekviena knyga apie Egiptą prasidės Herodoto išsireiškimu, kad "Egiptas yra Nilo dovana". Tik čia pabu-vojos gali tą sakinį visiškai suprasti. Kur ne pasiekia Nilo vanduo, ten, kaip užkirsta, prasideda dykuma. O pati lyguma išraizgyta dideliais, mažesniais ir mažiausiais kanalais. Stebėjau, kaip netoli geležinkelio kelis dešimt km. kasamas, vieton mažo, išsekusio, naujas gal 50 metrų pločio kanalas. Jokios mašinos nevartojamos. Šimtai žmonių

knihžda, kaip skruzdėlynas. Vieni kasa ir pila žemes į palmių lapų pintines, o kiti, užsidėję jas ant galvų, neša į krantą. Neabejoju, kad tokių darboviečių yra visa eilė.

Ant Nilo ir stambiųjų kanalų krantų per porą šimtų metrų vienos nuo kitų veikia pum-pavimo stotys su, dažniausia, vokiškais aliejaus motorais. Visi laukai išraižyti smulkesniais grioviais, iš kurių vandeni pumpuoja įtaisais, kaip mėsų linų minamų mašinių ratas, kurį suka asilai, buivolai, karvės ir kupranugariai. Vietomis patys ūkininkai semia svirtimis. Stebėjau, kaip greitai tas jiems sekasi ir kokius milžiniškus vandens kiekius jie išpila. Tokių sementu-vių gali vietomis priskaičiuoti bent 5 ant hektaro. Galėtu-mei manyti, kad neapskaičiuo-čia nebuvo Petriui gyvam esant. Be to, Petras Rimša ne daug metų, o tikrai retkarčiais čia pabūdavo ir dabar jo skulptūros ir kiti darbai turėtų būti Vilniuje dailininkų ar valdžios globojami. Kodėl kambarys, kuriame nežinia kodėl turėjo gyventi Juozo sesuo, paverstas sandėliu? Ir filodendras ir visos namo vidurinė pavaizduotas taip, tarsi, čia gyventų apybraižininko Rūškio kailio vienišas miesčionis.

Deja, V. Rūškys nepastebėjo, kad Rimšų namo antrame aukšte yra kambariai, kur gyvena Juozo brolis Jurgis su še-

Reikia atminti, kad tų kanalų sistema potvynių užnešama ir turi būti atnaujinta. Stebėtinai vispusiška medžioga, tas Nilo dumblas. Iš jo džiovinamos plytos. Kiekviena kaime matyti po kelias tų plytų deglyčias, kurios veid-ka, kaip Pamušųj kalkinės. Sukrautas plytų konusas iš vidaus kurenamas cukrinių nendrių atmatomis. Iš tuo būdu išdegtų plytų statomos pa-prastos kaimų pašūdrės-geres-nieji trobesiai. Bet mačiau ir gerų plytinių, kurių plytomis statomi 4-5 aukštų namai miestuose. Iš to dumblo dir-bami ir dėginami įvairiausi indai. Mačiau net žvirblių baidyklę daržė iš dumblo ir cuk-rinių nendrių, apvilktą visu čia dėvimu balachonu. Vieške-liai to paties dumblo pylimai.

Tai tokie lietuvių keliau-jančio majoro P. Gudelio įspū-džiai lankant jam piramidžių ir sfinksų kraštą tolimajį Egiptą. M. Tamalėnas

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS BUČODARŽAS WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE 83rd and Willow Springs Road WILLOW SPRINGS, ILL.

Dr. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00. Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrašta) už \$2.00.

NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

SUMASKOLĖJES...

(Tęsinys iš 10-to pusl.)

tainė, kur stovi skulptūros, sienos nukabinėtos bareljais ir medaliniais — Lietuvos TSR liaudies dailininkas Petras Rimša — tikras Juozo brolis, daug metų gyvenęs šiame name".

Taigi seklyčia ne su mūre-liu, o su kokline krosnim ir ne su senoviškais, o pakanka-mai moderniškais baldais, brolio Petro savu laiku parsigabentais iš Berlyno.

Juozo (kodėl tikrai Juozo?) darbo kambario buvo ir, reikia manyti, tebėra radijas; stalas nebuvo ir dabar neturėtų būti užverstas knygomis ir rankraščiais. Neaišku, kuris kambarys paverstas sve-taine su skulptūromis, kurių čia nebuvo Petriui gyvam esant. Be to, Petras Rimša ne daug metų, o tikrai retkarčiais čia pabūdavo ir dabar jo skulptūros ir kiti darbai turėtų būti Vilniuje dailininkų ar valdžios globojami. Kodėl kambarys, kuriame nežinia kodėl turėjo gyventi Juozo sesuo, paverstas sandėliu? Ir filodendras ir visos namo vidurinė pavaizduotas taip, tarsi, čia gyventų apybraižininko Rūškio kailio vienišas miesčionis.

Deja, V. Rūškys nepastebėjo, kad Rimšų namo antrame aukšte yra kambariai, kur gyvena Juozo brolis Jurgis su še-

ma, — kur dabar jie gyvena, ar kas jų vietoje? V. Rūškys nepastebėjo ir to, kad Juozo Rimšos namai ir ūkis jau Nepriklausomybės metais buvo elektrifikuotas — turėjo elektros šviesą ir mašiną iš čia pat prie sodybos užtenko Rausvės upelio. Neabejotina, kad Juozo Rimšos namai, kuriuose yra erdvi virtuvė su vonia, nebūtų politrukų ar V. Rūškio tipo sovietikų ap-gyventi. Apybraižininkas dėl to, žinoma, sąmoningai neprasi-taria.

Juozas Rimša palydėjo Valentyną Rūškį į jo senelės Čižauskaitės labai arti buvusią jau minėtą giuntavietę, bet ne lauku, kaip Rūškys plepa, bet papievio taku ir dėl to senukui Rimšai nebūtina buvo už-dusti. Ir ką gi V. Rūškys čižauskų sodyboje rado? "Už lankios medžių eilės stūksojo ilga krėstinė lūšna, o toliau matėsi nebaigtas statyti namas". — Stato, — V. Rūškio žodžiu paaiškina Rimša. — Čižauskai degė keletą kartų. Nuskurdo. Tik kolūkyje vėl į žmones išėjo. Jūsų trečios eilės pusbrolio traktorininku išsimokė, gyventi jiems pasidarė lengviau... O ten mato-te pamatai kyšo. Ten buvo sena gryčia, kur jūsų senelė gimė".

Be reikalo, tarsi, J. Rimša, o iš tikrųjų apybraižininkas V. Rūškys plepa, kad čižauskai degė keletą kartų. Ir vieno karto pakako, kad pasilik-tų tik tai gryčia, į kurią, kaip jau minėta, reikėjo eiti pro karvės užpakalį. Gryčios vie-toje dabar krėstinė lūšna — laimingo kolchozninko buveinė. Ir tokio gerbuvio pasiek-ta tikrai per 20 laimingo ta-rybinio gyvenimo metų! Juo-zui Rimšai tiekos metų nereikėjo, kad moderniškus trobė-sius pasistatytų ir savo ūke-lį elektrifikuotų, — savo ma-lūną ir elektros šviesą turėtų nelgais Nepriklausomybės me-tais.

— Tai štai kokie jie, tie mano plies griuvėsiai! Rimša atidarė duris į trobą ir links-mai šaukia: — Šeimink! Priimk sve-čius!

"Bet šeiminko namuose nėra — kažkur traktorių mon-tuoja, netrukus sėja. Namuose tik jo dukrelė Bronė ir žmona. Abidvi rusiškai nemo-ka, su jom šneka tik Rimša. — Eime, nieko jos nežino. Toliau V. Rūškys taip porina: — Kontakto nebuvo, nepa-vyko išskelti kažkokios ki-birkstėlės — tos, kuri uždegtų bet kokius žmogaus jausmus, taip pat ir giminytės".

— Ir ne be reikalo "gudrusis" V. Rūškys čia kontakto nera-do, nes jam reikėjo savo gi-minaitį, nors jau ir traktori-ninką panaudoti Lietuvos pra-ciečiai niekinti. Be to į šį pra-cieitį niekinimą įpinamas ir vargšas J. Rimša, kuris, tarsi, taip toliau yra kalbėjęs: — Čia, iki pačios šešupės pievos, miškeliai ir kemsynės. Mūsų kampo ir Napoleonas

ma, — kur dabar jie gyvena, ar kas jų vietoje? V. Rūškys nepastebėjo ir to, kad Juozo Rimšos namai ir ūkis jau Nepriklausomybės metais buvo elektrifikuotas — turėjo elektros šviesą ir mašiną iš čia pat prie sodybos užtenko Rausvės upelio. Neabejotina, kad Juozo Rimšos namai, kuriuose yra erdvi virtuvė su vonia, nebūtų politrukų ar V. Rūškio tipo sovietikų ap-gyventi. Apybraižininkas dėl to, žinoma, sąmoningai neprasi-taria.

Juozas Rimša palydėjo Valentyną Rūškį į jo senelės Čižauskaitės labai arti buvusią jau minėtą giuntavietę, bet ne lauku, kaip Rūškys plepa, bet papievio taku ir dėl to senukui Rimšai nebūtina buvo už-dusti. Ir ką gi V. Rūškys čižauskų sodyboje rado? "Už lankios medžių eilės stūksojo ilga krėstinė lūšna, o toliau matėsi nebaigtas statyti namas". — Stato, — V. Rūškio žodžiu paaiškina Rimša. — Čižauskai degė keletą kartų. Nuskurdo. Tik kolūkyje vėl į žmones išėjo. Jūsų trečios eilės pusbrolio traktorininku išsimokė, gyventi jiems pasidarė lengviau... O ten mato-te pamatai kyšo. Ten buvo sena gryčia, kur jūsų senelė gimė".

Be reikalo, tarsi, J. Rimša, o iš tikrųjų apybraižininkas V. Rūškys plepa, kad čižauskai degė keletą kartų. Ir vieno karto pakako, kad pasilik-tų tik tai gryčia, į kurią, kaip jau minėta, reikėjo eiti pro karvės užpakalį. Gryčios vie-toje dabar krėstinė lūšna — laimingo kolchozninko buveinė. Ir tokio gerbuvio pasiek-ta tikrai per 20 laimingo ta-rybinio gyvenimo metų! Juo-zui Rimšai tiekos metų nereikėjo, kad moderniškus trobė-sius pasistatytų ir savo ūke-lį elektrifikuotų, — savo ma-lūną ir elektros šviesą turėtų nelgais Nepriklausomybės me-tais.

— Tai štai kokie jie, tie mano plies griuvėsiai! Rimša atidarė duris į trobą ir links-mai šaukia: — Šeimink! Priimk sve-čius!

"Bet šeiminko namuose nėra — kažkur traktorių mon-tuoja, netrukus sėja. Namuose tik jo dukrelė Bronė ir žmona. Abidvi rusiškai nemo-ka, su jom šneka tik Rimša. — Eime, nieko jos nežino. Toliau V. Rūškys taip porina: — Kontakto nebuvo, nepa-vyko išskelti kažkokios ki-birkstėlės — tos, kuri uždegtų bet kokius žmogaus jausmus, taip pat ir giminytės".

— Ir ne be reikalo "gudrusis" V. Rūškys čia kontakto nera-do, nes jam reikėjo savo gi-minaitį, nors jau ir traktori-ninką panaudoti Lietuvos pra-ciečiai niekinti. Be to į šį pra-cieitį niekinimą įpinamas ir vargšas J. Rimša, kuris, tarsi, taip toliau yra kalbėjęs: — Čia, iki pačios šešupės pievos, miškeliai ir kemsynės. Mūsų kampo ir Napoleonas

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

— Aš džiaugiuosi, sužinojęs, kad Kapsuko (Marijampolės) MTS (Mašinų Traktorių Stotis) per trejus metus šiose vie-tose pelkių nusaustino 10 kar-tų daugiau, negu buržuazinė Lietuva per visą savo šeimū-ninkavimo laiką.

Na, ir čia pat: — Mano draugai darbuoja-si, tiesdami tiekimo linijas. Kiekvienais metais vis toliau ir toliau veda jie savo linijas, vykdydami visos šalies elek-trifikavimo uždavinį. Pakele, lygiuodami vienas į kitą, sto-vi naujutėliai švartūs mūri-niai namai su aukštais fron-konais — kolūkiečių vietos žemės ūkio artelės narių ka-tedžiai.

Deja, apybraižininko Va-lentino Rūškio trečios eilės pusbroliui traktorininkui Čižauskui šiuose katedžiuose vietos neištekto. Ir taip toliau sovietiškoje dainoje be galo taip, kaip V. Rūškio prosene-lio prikalta prie eglės lapės uodega.

Ir ar galėjo būti pabaiga: "Netoliese sustoja automobi-lis su raudonu kryžium ant durelių: ligonę vežė į miestą daryti rentgeno nuotraukos, dabar ją veža atgal. Taip, ži-

šalinosi, ir kaizeris, ir hitle-rininkai. Iš tikrųjų nuo Rimšos iki šešupės nei miškelių, nei kemsynių nėra. Nepriklausomy-bės metais Rausvės upelis bu-vo išgilintas, kad jo aukštū-pio pievos būtų nusaustos, o ir žemupio pievos dėl to pa-gerėjo. V. Rūškys betgi taip meluoja:

SKAUDI STAIGMENA

Leonas Rioja (Buenos Aires) išibrovė į svetimą butą, griebė sidabrinį taurę ir jau buvo bebėgas pro duris, kai jį užklupo namo savininkas ir pasiūlė baigti visą reikalą "geruo

SUMASKOLĖJĖS IR SUSOVIETĖJĖS RŪSKYS IEŠKO RŪSKIŲ

1962.XI ir XI.17 Naujųjų Antroje Dalyje buvo J. Vlkos straipsnis antrašte "Sveika Lietuva, mano senelių žemė!"

Deja, čia Lietuvą sveikina ne straipsnio autorius J. Vlkas, o sumaskolėjęs "tarybinis žmogus" Valentinas Rūškys, kurio tėvas yra kilęs iš Suvalkijos Pilviškių apylinkės, Balčiūnų kaimo. Šis tarybinis Rūškys pagarsėjo savo rusų kalba rašyta apybraiža "Tūkstantčiai kelių", išversta į lietuvių kalbą ir įdėta į "Pergalės" žurnalo 9 nr. Kadangi čia rašančiam Rūškio tėvo ir senelių gimtos ir gyventos vietos artimai pažįstamos, yra proga Rūškio apybraižą vertinti ir atitinkamai papildyti. Būdinga, kad surusėjęs Valentinas Rūškys savo lietuvišką kilmę apybraižoje įrodinėja, pateikdamas net išsiaiškusį savo tėvo Saliamono gimimo metriką, Vilkaviškio klebono Lesnevskio pasirašytą. Paūgėjęs savo Saliamoną tėvas norėjo išleisti į kunigus, bet Saliamonas iš Kunigų Seminarijos pabėgo, atsidūrė Peterburge, dirbo aptiekoje, mokėsi ir tapo provizorium. Deja, Peterburge gyvendamas surusėjo ir surusino čia gimusių savo sūnų Valentą, dabartinį apybraižininką, Valentinui Nevos pakrantėse tėvas pasakojo apie palinkusius prie šėšpės ievas. Klausėsi ir lietuviškų tėvo pasakų, bet — tik rusiškai.

— Ir pats nežinau, — rašo apybraižoje, — kaip čia teisingiau. Tvirtai težinau tik tai viena: ar aš lietuvis, ar rusas, literatas ar inžinierius — aš tarybinis. Ką gi, mano tėve, aščiau tau, kad tu savo kelią nukreipėi būtent į Rusiją. Taip, aš nemoku lietuvių kalbos. Bet užtat aš gimiau revoliucijos mieste, Lenino mieste, ir rusų kalba man tapo gimtoji.

Maža to, dabar jau ir visi jo giminės Lietuvoje — "tarybiniai žmonės" ir visi jie išmoksia rusų kalbą. Esą, jo tėvų Pažerių mokyklos mokytojas išmokė lietuviškus žodžius rašyti rusiškais raidėmis. Betgi čia šūnelis meluoja, nes Pažerių mokykloje caro metais mokė tik rusiškai, o rusiškoms raidėms buvo brukamos suaugusiųems. Ir be tėvo mokslo Valentinas Rūškys turėtų žinoti, kad anuomet lietuviškoji spauda buvo draudžiama ir kad dabar, rūškiamis tartininkaujant, vėl vykdoma biauri rusifikacija ir gal būt nebe už ilgo bus brukamos ir rusiškoms raidėms — graždanka.

Ir kokios patyčios — šis sumaskolėjęs sovietinis agentėlis, atsibastęs Lietuvon, iškilmingai taria: "Sveika, Lietuva, mano senelių žemė! Sveika!" Ir priduria: "Aš dar visiškai nepažįstu tavęs, man beveik nežinoma tavo kalba, nors kažkada seniai Marijona Rūškienė kaip tik lietuviškai

dainavo lopšinę ketvirtam sūnui — mano tėvui!"

Vargšą nežinėlį galima pradžiuginti — paaiškinti, kas buvo jo tėvo tėvai Rūškiai ir iš kur yra kilusi lopšinė dainavusi Rūškienė. Deja, taip senelio Rūškio, taip senelės Rūškienės-Čižauskaitės tėviškės — jų ūkiai išsiskyrė iš apylinkės tuo, ką suvalkiečiai vadina "pabaigos". Taigi vienas keturių Valentino Rūškio tėvo brolių Jonas Raškys, paveldėjęs tėviškės ūkį Balčiūnuose, dėl nevykusių vedybų, o išlikusių dėl degtinės pamėgimo tėviškę pragėrė, buvo atsidūręs ir Amerikoje, bet grįžęs baigė dienas bastūno gyvenimu. Jono motinos Rūškienės tėvas Čižauskas, gyvenęs Margių kaime arti Kudirkos Pažeriu, be pamėgimo išgerti, garsėjo medžioklėmis ir melagio pasakomis. Vienas jo medžioklinių nuotykių buvęs toks. Čižauską labai viliojusios laukinės antys Pežerių ežere. Bet bėda buvo ta, kad antys laikėsi viduryje ežero ir medžiotojo arčiau neprisielsdavo. Dėl to Čižauskas prieš savo šautuvo storo vamzdžio galo pridūrė-privirino dar antrą plonesnį vamzdį, — kad šūvis toliau siektų. Į pailgintą šautuvą įpylė visą sauja parako, pakulomis kietai užgrūdė ir, pasisėmęs iš kišenės 12 stambiausių šarū — grankulkių, supylė į vamzdį ir pakulomis užkimo. Su šitaip paruoštu šautuvu nuėjo prie ežero, įsmeigė į žemę dvišakį lazda, kad išpraustu ir tarpušakį vamzdžiui gerai nutaikytų šūvį. Nutaikęs ir šovęs pasikraipydamas, kad visoms antims tektų. Po šūvio visos 12 ančių išvirtusios negyvos, bet, kai sauja iš kišenės sėmęs grankulkes, į sauja, o ir į vamzdį patekusi vinis arkliais kaustyti — uknolis. Dėl to po šūvio ne tik tai visos 12 ančių buvusios negyvos, bet ir uknolis, pertekęs per ežerą, ten buvusioje pamiškėje, je prikale prie eglės pamiškė bėgusios lapės uodega.

Po Čižausko mirties Čižauskynė atiteko sūnui, kuris paveldėjo ne tik tai ūkį, bet ir tėvo skolas. Medžioklės gabumo iš tėvo nepaveldėjo, bet buvo visais atžvilgiais nevykėlis ir neilgai trukus dalis ūkio žemės dėl skolų buvo parduota iš varžytinių. Ir likusioje žemėje ūkininkavimas nevyko. Kai buvo nusigylvinta jau iki vieno tikta arklio, Čižauskas ardamo lauką, prisikinkęs prie arklio karvę, o tatai Suvalkijoje jau neregėti, negirdėti dyvai. Čižauskas — medžiotojo sūnus buvo tylus, pavydulingas ir kerštingas bukaprotis. Vienam savo kaimynų, jo paties žodžiais, — užėjęs pavėjęi: naktį visas ūkis sudėgė. Kiek vėliau, nežinia dėl kurios priežasties, ir paties Čižausko ūkyje kilo gaisras — išliko tik tai sena gyvenamoji trobė.

Kadangi po gaisro nebuvo tvarto karvei, tai žiemos metu Čižauskas karvę laikė trobos priemenėje ir tik tai per mėšlą pro karvės užpakalį galima buvo įeiti į trobos vidų. Taigi Čižauskas jau prieš karus virto kolchozniku — nereikėjo laukti bolševikmečio.

Jei ne iš senojo Čižausko, garsaus medžiotojo, per senelę Čižauskaitę paveldėtas talentas per akis meluoti, tai gal kas nors patikėtų Valentino Rūškio melu apie Vilkaviškio miestą, kaip jis po 23 tarybinių metų dabar apybraižoje vaizduojamas: "Atrodė, nėra tokios jėgos, kuri galėtų prikelti nuo žemės paviršiaus nušluota Vilkaviškį. O jįsai — štai jįsai gyvuoja! Dūžgia siuvimo fabrikas, vienas iš didžiausių respublikoje; naujoje konservų gamykloje montuojami įrenginiai. Už statybos aikštelės laikinų tvorų plūša ekskavatoriai ir kranai. Miestas išaugo didelis, gražus. O žinote, koks univermag bus? Visas iš stiklo! Tokio niekur nėra!" Taigi dėlto — ar ne taip, kaip senio Čižausko prie eglės prikaltas lapės uodega? O prieškariniais metais Vilkaviškyje buvęs šeris, šepečiu fabrikas, priklausęs išgarsėjusių šnipų Sobolevičių (Sobolij-Soblenų) tėvui — negi kolchozinės kiaudės būtų be šerių?

Toliau tarybinis pamaiva taip atsiskleidžia: "Bus, viskas bus. O kol kas — galva neišneša, kaip planuojamos gatvės, besidriekiančios pagal atskirus išlikusius nameliukščius".

Apybraižininkas Rūškys Vilkaviškyje ieško Rūškių. Dėl to kreipėsi į Pasų Skyrių, kuris buvo tarp lūšnų išlikusiame name ir ant kurio buvo užstatytas trečias aukštas. Šiuose namuose įsikūręs rajono Vykdomasis. Čia jau tikras, nemeluotas tarybinis Vilkaviškis. Pasų Skyriuje paklaustos "čiauškančios merginos" sukrovė ant stalo visą šūsnį pasų lapų ir paaiškėjo, kad rajone gyvena 48 Rūškiai, o pačiam Vilkaviškyje jų yra 6. Iš gyvenusių Vilkaviškyje Rūškių, apybraižininkas Rūškys, tarsi, pasamones vedamas, pataikė pas labai jam būdingą Rūškių giminės atstovą Antaną Rūškį. Jo žmona Konstancija taip apie savo Antaną kalbėjo: "Dabar jis dirba budėtoju partijos rajono komitete; šitoki pasitikėjimą reikia užsitarnauti! Budėdamas naktinėje pamainoje, kaip tik jis priima visas telefonogramas ir apskritai prieina prie telefono ir kalba: "Partijos rajono komitetas klauso". Jis žmogus nusipelnęs — keturiasdešimtais metais, kada Lietuvoje buvo atkurta tarybinė valdžia, Antanas tapo milicininku". Taigi: kas nežino, kad tuomet okupantai į milicininkus rinko juosiosios apačios valkatas ir

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 23, 1963

padaužas, sekantiųjų 1941 metų Baisiojo birželio vežimų stropiusius tarkininkus. Taip, kaip turi būti — apybraiža kuriama pagal tarybinį planą.

Iš Vilkaviškio Valentinas Rūškys vyksta ieškoti Rūškių, gyvenančių kaime. "Tarptautinėje" autobusų stotyje paaiškėja, kad reikės apie valandą laukti. Neaišku, kodėl Vilkaviškio autobusų stotis virto "tarptautinė" — ar ir Vilkaviškis jau būtų tarptautinis?

Autobusų stotyje V. Rūškys randa skulptoriaus Petro Rimšos brolių Juozą Rimšą, kuris "sėdi ant suolo, pasidėjęs šalia diržų perrištą portfelį ir ryšulį su dviem kepalukais duonos". Vargšas Juozas Rimša, apginkluotas perrištu portfeliumi ir kepalukais duonos — iki bolševikų kepalukų duonos jam nešiotis nereikėjo.

Ką V. Rūškys pakeliui su J. Rimša kalbėjo, yra išlemta ant sovietiško kurpalio, nutylint, kas Sovietijai nepalanku, ir nutylėtos vietos pripildant bolševikišku išmishu, pavyzdžiui, J. Rimšos bičiulystė su Kapsuku ir Aleksa-An-gariečiu. J. Rimša juos pažinojo, bet bičiulystės nebuvo.

Dėl J. Rimšos ūkininkavimo V. Rūškys rašo taip: "Išėjęs iš kalėjimo, Juozas pradėjo savo ūkį naujai tvarkyti — ėmė naudoti zuperį, sėjo žirnius, kukurūzus, cukrinius runkelius".

Tiesa, kad J. Rimša buvo pažangus ūkininkas; mėgino auginti ir kukurūzus, bet dėl netinkamumo liovėsi auginęs; augino ir runkelius, bet ne cukrinius, nes nebuvo cukraus fabriko. Taigi jau prieš bolševikmetį J. Rimša buvo pažangesnis už Chruščiovą. Juozas Rimšos prasitarimą, kad senovės ūkininkų dėl nepažangumo, o dėl to pašarų stokos karvės pavasarį ant kojų nepastovėdavo. V. Rūškys taiko ir Juozo tėvui, o tatai jau netiesa. Juozas Rimšos tėvas buvo konservatyvus, bet visoje apylinkėje pasižymėjo uoliu ir nepaprastai tvarkingu ūkininkavimu. Nors žemės turėjo tik tai apie 8 ha, bet buvo geros pievos ir karvių pavasarį kelti nereikėdavo. Reikėjo pavasarį karves už uodegos kelti Rimšos kaimynui Čižauskui, apybraižininko V. Rūškio senelės Čižauskaitės tėvui ir ypač jos broliui, paveldėjusiam žymiai didesnę už Rimšos ūkį.

Nors V. Rūškys neabejotinai yra buvęs Juozo Rimšos namuos — abudu kartu iš Vilkaviškio atvyko, bet kažkodėl viskas kreivai pavaizduota: "Seklyčia su senoviškais baldais, mūreliu ir filodendru, karpytais lapais siekiančiu lubas. Paprastas Juozo kambarys — darbo stalas, užverstas knygomis ir rankraščiais, knygų spinta ir lova. Tuščias nekūrenamas kambarys Juozas sesers pavers-tas sandėliu. O greta — sve-

(Tęsinys 11-me pusl.)

MARGUMYNAI

Ką daro žmogaus kūne paslaptiniai elektronai

Žymus Argonne National laboratorijos chemikas, Dr. Edvin Hart, pranešė apie su-sektus paslaptinius elektronus, kurie kosminės ir kitokios (suprask, atominių sprogdimų) radiacijos pasekoje atsiranda kūno celėse (narveliuose) ir išaukia cheminius pakitimus. Bombarduodami kūno vandenines molekules, radiacijos atomai atpalaiduoja vadinamus "vandeningus" (hydrate) elektronus. Tie elektronai "gyvena" tik apie vieną šimtą-tūkstantinę sekundės dalelytę, kol, susijungę su narvelių chemikalais, sudaro naujus junginius.

Dėl kosminių ir kitokių radiacijų bilijonai tokių vandeningų elektronų yra žmogaus kūne visą laiką", sako Dr. Hart, "bet niekas nežino, ką jie kūne daro"...

Britų mokslininkai, kurie tuos paslaptinius elektronus jau seniau nujautė, sako, kad dabar atradus bene bus galima atrasti ir ką jie gyvena kūne veikia. Esama nuomonė, kad tie elektronai, išaukdamai kūno celių cheminėje struktūroje balanso pairimus, bene tik ir vėžį išaukia.

Atominė energija okeanų vandeniui "nudruskinti"

Dr. Alvin Weinberg iš Oak Ridge National Laboratories, dalyvaudamas plutonio 20 metų sukakties minėjime Chicago universitete, pateikė planą kaip pastatyti milžinišką atominį — generatorių, kurs galėtų gaminti didelių kiekių pigios elektros ir duotų tiek karščio, kad būtų galima išgarinti ir nudruskinti po bilijoną galionų jūrų vandens ir juo iriguoti tokias sausas dykumas, kokios yra Kalifornijoje, kurios yra arčiau Pacifiko okeano. Tokia atominė stotis galėtų pagaminti po 5,000 megavatų (mega-reiškia milijonų) elektros (Visos dylika Commoweath Edison Cos sotys šiauriniame Illinojuje pagamina 6,000 megavatų).

Australija jau turinti panašią stotį, kuri pagamina po 2,000,000 kilovatų elektros ir per dieną apvalo nuo druskos po bilijoną galionų jūrų vandens laukų drėkinimo reikams. Kadangi pagamintoji elektra apmoka už vandens garinimą, tad vanduo laukų drėkinimui yra teikiamas nemokamai.

GARSENYBES VARGAI

Sviatoslavas Richteris, garsus pianistas, pagaliau rado tinkamą sau vietelę Paryžiuje. Joks hotelis nemorėjo išnuomoti jam kambario, nes paprastai jis skambindavo per visą naktį. Pianistas buvo priverstas prašyti prieglaudos Paryžiaus nebyli bendrabutyje.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 23, 1963

Nemokami filmai vaikams Gamtos Istorijos muziejuj

Per kovo ir balandžio mėnesius šeštadieniais Gamtos Istorijos muziejuje (Grant Parke, netoli ežero) bus duodama visa eilė naudingų filmų vaikams, būtent:

Kovo 2 d. Laimingos atostogos Linkolno žemėje. Illinojaus istorija pagal senoviškus indėnų kauburius.

Kovo 9 d. — Girose aplink savo namus. Mūsų miškų pažįstami vaizdai ir garsai.

Kovo 16 d. — Plikagalvis aras, Amerikos nacionalinis paukštis. Dokumentinis filmas pa rodytų paukščio gyvenimą, papročius ir sezonines iškylas.

Kovo 23 d. — Būsimoms genkartėms. Wisconsin gamta, gamtos istorija praityje ir dabartyje.

Kovo 30 d. — Apie laiką. Kaip žmogus išmoko matuoti laiką — sezonai, kalendoriai, saulės ir kitoki laikrodžiai bei pergyvenamo laiko užrašai.

Balandžio 6 d. — Saulės ratas. Kraujo indėnų Albertoje, Kanadoje, Juodkojų indėnų genčių šventės, papročiai ir senovės vaizdavimai.

Balandžio 13 d. — Kaimas jūros dugne. Gyvenimas Bahamų melynųjų vandens gelmėse.

Balandžio 27 d. — Kanadiška programa. Toronto ir Chicago miestų stovyklautojų pasikeitimas planais ateinančiai 1963 metų vasarai.

Filmų rodymo pradžia nuo 10:30 val. ryto, Muziejaus teatro salė atidaroma nuo 10 v.

Visi berniukai ir mergaitės kviečiami. Įėjimas nemokamas.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS JOS VISAD RAŠO TEISYBE

Pigios policijos uniformos

Šiaurinės Chicago miesto dalies "pauglių" teismo teisėjas Chester Strzalka nubaudė du jaunus vagišius po vienus metus "probacijos" (sąlygi-

nial) ir įsakė sumokėti už pavogtas policininkų uniformas \$295. John Hondas, 17 metų, ir Jerry Matthews, 20 metų, buvo pasivogę po policijos uniformą iš Policijos akademijos, esančios 720 O'Brien St.

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, 5. Halsted & 44th Street)

Bilietai gaunami:
Cicero delikatesų krautuve, 1425 So. 49th Ave. J. Karvelis, 3322 So. Halsted St. Marginiai, 2511 W. 69th St. Royal Blue maisto krautuve, 4359 So. Campbell Ave. Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.
Paštu: V. Grėblinas, 6941 So. Washenaw Ave., Chicago 29, Ill.
Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

SIUNTINIAI — DOVANOS I SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Klientų patogumui prie mūsų firmos įstaigų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RŪŠIES PREKIŲ.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
SPRINGFIELD, MASS.	69 STERLING STREET	RE 4-4442
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y.	1409 W. GENESEE STREET	HA 2-5386
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980

KADA RAUDA...

(Atkelta iš 1-mo spl.)

Ir čiuaba paukšteliai...
ir girios žaliuoja...
Ir daugel... kaip dangul
gėlių!..

O laimė.. laimė... Kokia
ji skaiti!..

Koks iškilnus pasaulis nuo
jos!..

Aplinkui tik juokas, tik
dainos ir nė vieno skausmo
aido!..

Salimais siela... tokia gy-
va, stipri ir laki!..

Ir taip jauku, taip giedra
nuo jos baltų sparnų...
Taip gera, jų pasirėmus,
pasikelti... neliešti žemės, tik
skristi skristi ten aukštai.

Prie laimės...
Aš ne vienas!..

Ne vienas!..

Nebetušėja ir nebetamsu...
Radau sielą, radau laimę ir
pamėgau ją karšta!..

Pamėgau ją giedrą ir šilumą,
kurių ji aplinkui žeria,
kurių pripildo pasaulio tuštumą...
Pamėgau tą baltą, lakią sielą.

Ir buvau laimingas!..
Ir paukščiai čiuabėjo —
ir girios žaliavo —
ir skambėjo dainai!..

LAIMES LAIDOTUVES

Ir atėjo valanda, kuri savo
aido turėjo pripildyti visą gy-
venimą...
Valanda, kuri žadėjo išblaš-
kyti pasaulio tamsą ir suteikti
jam amžiną dieną...
Laukiausi jos!.. į ją tiesiau
milsusias rankas, ją džiaug-
giausi, ją gyvenau...
Josios vardas buvo — Mei-
lė...
Atėjo diena, kada, mylimos
sielos baltų sparnų pasirėmus,
turėjau nusileisti tarp žmo-
nių ten pasilikti ir žert... žert
aplinkui. Laimės — Meilės
spindulius...
Jais norėjau išsklaidyti gy-
venimo slogią tamsą, jais nu-
tildyti skaudžius skundus ir
raudų aidus, kurie iš jo juo-
do purvino glėbio gema...
Zengiau į pasaulį naują jė-
gą, naują viltimi, nauju jaus-
mu!..
Su manim buvo siela...
Tokia balta ir laki...
Aplinkui buvo taip gausiai
Laimės Meilės spinduliu, to-
kia eibė šviesos ir šilumos...
Pasauliui žmonėms nešiau
naują — aidą, aidą dviejų
sielų, nepalytėjusių žemės
nuodų...
Didžia, galiga viltimi žen-
giau į pasaulį...
Zengiau drąsiai į jojo juo-
dą glėbį...
Tikėjau jausmu, tikėjau lai-
me — tikėjau ir čiau...
Bet... Baisus trenksmas su-
ardė tylą...
Pašėlusis audra siuto aplin-
kui...
Užgeso šviesa...
Pasigirdo klyksmai, kelks-
mai, raudos...
— Kas tai?!.. kur mes?!..
— Del ko taip staga išnyko
ama didžioji šviesa?! — suri-
kau...
— Žemė... tarp žmonių...
— Tai kasdieniniai gyvenimo
aidai, — atsakė...
— O mudu?.. kaip mudu?..
— Kaip baugu ir slogu žemėj!..
— Mudu?..
— mudu irgi — žmonės...
— ir mudu turime gyventi...
Kažikas kažikur suriko, nu-
trūko, užgeso...
— Tai buvo mano Laimės lai-
dotuvės...
ILGĖJIMOS
Iš kurčios nakties mėlynės,
iš sidabro mėnulio šviesos, iš
baltų miglų — atėjai tu, ma-
no ilgėjime...
Atėjai ir suvystėi mano sie-
lą amžino troškimo voratink-
liu...
Suvystėi mano mintį taja
skurdžia migla, kuri vakaro
tyla plaukia per siūbuojan-
čias dirvas ir sidabro ašaro-
mis puošia auksos varpas...
Ilgėjime mano!.. Svajoji-
mai mano!..
Susimaigėt, susipynėt iš
ploniausių gijelių mano jaus-
mų, iš plačiausių troškimų, iš
anų sapnų ankstyvo pavasario
rytmei!..
Suzavėjote mano sielą bur-
tų monais, apgobėte juodu il-
gėjimos finklu, iš kurio ji iš-
sivaduoti nebegali...
Mano ilgesy! —
Siūbuokti tylučio zefyro
sparnais kurčios nakties mė-
lyncėje...
Priglausk prie baltų, šaltų
vandens lėlių, kurios liūd-
nai sapnuoja, žalsvų bangų
lilifluojamos — jų sapnų
įspėk...
Išplauk sidabro ašaraš be-
kraštės žmonišios skausmo jū-
ros...
Atsiliepk rauda tų, kurie
žina kurčioje vienatybėje...
Nerūdokit!.. pasiguosk
skausmu, vargše mano sie-
la!..
Ilgėkis... ilgėkis savo ilgėji-
mos kančia...
Esi viena... visiškai viena...
Ilgū... trošku... kurčia...
ir tamsu...
Ir tame nykume ir toje tam-
soj — ir slogu, ir šalta, ir bau-
gu...
Baugu tos kurčios tylos ir
to pilko nakties šešėlio, kurs
nuolat siaučia...
Ir ilgisi siela... šviesos...
Vilties... gal vis dar... Lai-
mės... Ilgu!.. Taip ilgu, troš-
ku ir baugu... Tamsu ir šur-
pu...
Skęstu ir nykstu tame pil-
kume ir kelio nematau...
Siela liūdi, trokšta ilgėji-
mos glėbyje ir tiesia išsiilgu-
sias rankas aukštyn — ten,
kur žiba Aušros Vilties žvaigž-
dė...
O, atei!.. Suteik nors vie-
ną spindulį šviesos!.. Nors
mažą kibirkštį vilties!.. Iš-
blaškyk tą baisų vienatybės slo-
gutį!.. Iškleisk tą pilkumą,
kuriame nyksta ir žūnam!..
Atėik su laime ir šviesa ir
skelbki savo galybę...
Skelbk apie pasaulį, kur
amžina diena, kur šviesu ir
jauku, kur skamba vien dai-
nos, kur žydi daug gėlių...
Apie pasaulį, kur nėra raudų,
kur niekas netiesia išalkusių
rankų, niekas nemiršta šalčiu
ir badu...
Atėik prie tų, kurie randa
ir blaškosi nelygioje kovoje,
beieškodami kelio į dieną...
Atėik ir paguosk juos su-
žėistus, alkanus... Pažvelk į
jų sielas ir suteik jiems savo
šviesos — be krašto, be ga-
lo!..
Nusileisk ir prie tų, mažy-
čių, pilkų... prie tų, kurie
nieko negirdi, nemato, nejaus-
čia... Nueik ir prie jų ir pa-
rodyk jiems tą skausmą, kurs
drasko pasaulį, tas ašaras, ku-
riose skęsta žmonija...
Išmokyk ir juos ilgėtis ir
raudoti — pakelk ir jų sielas
iš dulkių prie šviesos...
Atėik!.. Laukia ir ilgino-
si!.. Ilgu... ilga... ilgu...
Ilgisi siela ir tiesia rankas
aukštyn — ten, kur žiba Auš-
ros Vilties žvaigždė...
OI, JUOKITES
Jūs juokitės!.. jūs juoktis
dar galite, dar mokate...
Dar yra laimingų žemėje;
dar sutinku veidų nušvitusių,
linksmų...
Oi, juokitės!.. jums juoko
ir laimės nepavydžiū...
Oi, juokitės! — lengviau
nuo jūsų juoko, giedra...
Juokitės!.. juokitės, kol
juoktis dar galite!
Teskamba jūsų juokas ma-
no laimės, mano vilties ir
svajojimų griuvėsiuose!
Tegirdžiu jūsų juoką per
viesulų audrą mano būtybės!
Tematai jį per milijonų aša-
ras, vargą!..
Oi, juokitės!..
Jei patys savo rankomis
neardėt savo laimės, nedras-
kėt savo žaizdų, nežudėt savo
troškimų — juokitės!..
Jei netroškot aukštose slo-
gaus nykumo sienose, jei jūsų
sielos nevirpėjo milžinu skaus-
mu, jei jūsų nesmaugė juodi
ilgesio vystykiai — juoki-
tės!..
Jei jūsų akys nematė išties-
tų elgetų rankų, jei jūsų ran-
kos neglostė alkanų vaikučių
našlaičių galvelių, jei jūsų au-
sų nepasiekė badaujančių mi-
nių rauda skundas — juoki-
tės!.. jūs juoktis dar galite!..
Juokitės, jei nematote, ne-
girdite, nejauciate sunkios
skriaudos naštos, jei neslogi-
na jūsų nakties nykumo juo-
da ranka, jei negrauzia jūsų
sielų ilgesio ašara!..
Juokitės, jums jūsų juoko
nepavydžiū...
Tik žiūriu į jus savo ilgė-
jimos akimis ir siunčiu jums
mano linkėjimą — juokitės...
būkite laimingi...
Nepažinkite nekuomet aud-
rų viesulų, kurios drasko ma-
no krūtinę... nematykite nie-
kuomet tos erdvės nykumo,
po kurį klejoju; neraudokite
niekuomet mano ilgėjimos
ašaromis...
Jums jūsų juoko nepavydžiū
tik — juokitės! juokitės —
linkit...
Nesidaikykite niekuomet ap-
linkui, nieškokite pasaulio
idealių didžiųjų, negirdėkite nė
vieno žmonišios aidos...
Vien į save žiūrėkite, tik
save matykite, vien savo lai-
mės įsitvėrę, laikykite ir...
juokitės, oi, juokitės visada...
Tik kodėl tas jūsų juokas
toku būdu trenksmu atsi-
muša į mano nykumo sie-
nų?..
Kodėl žadina ilgesį?..
Kodėl iš jūsų juoko išdyg-
ta tiek mano sielos akimis
dar daugiau kapų?..
Kodėl ašarų ir skausmų ai-
dais atsiliepia į ausį?..
Kodėl nuo jo suvirpa šir-
dis?..
Bet...
Juokitės ant mano laimės,
vilties ir svajojimų kapo!..
Juokitės iš mano nykumo,
po kurį klejoju!..
Juokitės iš mano ilgesio!..
Juokitės, kas juoktis dar ga-
lite!..
KADA LEIDOS SAULE...
Kada leidosi saulė ten to-
li... toli, anapus Panerių kal-
nų... ar atmeni?..
Ar atmeni tą vakarą tylutį,
ramų?.. ir tą kalną, pušų
vainiku apsupatį, taip liūdnai
išsižiūrėjusį į skaitį saulės
veidą?..
Ar atmeni tą vakarą, taip
gausiai nužertą auksu spindu-
liais — tokį liūdną, nutilusį,
tačiau tokį skaitų, jaukų...
ar atmeni?..
Stovėjome kalno viršūnėje
vienodu, paskendę toje vaka-
ro šviesoje, išsižiūrėję į leidžian-
čios saulės gestančią lieps-
ną...
Tokia kurčia tyla buvo kal-
ne; nesušlamo nė viena pušų
šakelė, nežilbo fizdė nė vie-
nas paukštelis...
Vien toji tyla — gli, slapta
tyla...
Lengvai, lengvai plaukė
siūbavo nesučiūpiama ty-
laus vakaro sonata ir pamažu,
nejučiomis žavėjo mintį, liū-
dinau sielą...
Snūdo, nyko po josios bur-
tų melodija, gyvenimo pu-
tos bangos, skandindamos
savo gelmėse krūtinės skundą,
skausmą...
Monai žavėjo sielą...
Tilo kartus apsvilimo jaus-
mas, būdo sapnai, auksos svaj-
ojimai, ir vėl nogėjosi susi-
taikinti su gyvenimu, vėl no-
gėjosi tikėt, atteis ir mylėt...
vėl ilgėjosi siela laimės ir he-
sė maldaujamas rankas prie
nusileidžiančios saulės spin-
dulių...
Pažvelgiau į tavo veidą. Ta-
vo ramus, rimtas akių žvilgis,
giliai paskendęs į nusilei-
džiančios saulės veidą, rodos,
siuntė jai tokias pat mintis.
Tapai mano sielai toks arti-
mas, artimas. Žiūrėjau į tavo
akių skaitų žvilgesį ir troš-
kau, taip karštai troškau tik
viena... kad mudu visada
jungtų fiktais toks, kaip tada,
ramus jausmas... kad mud-
viejų krūtinės kilnotų tikrai
tojo vakaro tylus kvėpavi-
mas... kad mudviejų skais-
čių minčių nesudrumstų nė
viena gyvenimo banga...
(Nukelta į 5-tą psl.)
4 — NAUJIENOS CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 23, 1963

KARALIAUS...

(Atkelta iš 8-to psl.)

na...
— Karaliau, toksai pat vaidi-
la išlėmė pražūtį tavo tėvui,
kai sunaikino štai šitą šventovę,
o jos vaidilytes pagavome
sau pasilinksminti... Liepk
jam, karaliau, nutilti!..

Vikingai ėmė nerimti, kala-
vijų graibstyti.

Karalius atleido vaidilą, bet
jo daina paliko senos šventovės
griuvėsiuose, paliko jį tarp
bailės apimtų vikingų...
Tik karalius, kalavijo atsi-
rėmęs, sėdėjo tyliai ir giliai sva-
jojė.

Paklausė:
— Ką dainavo tas senis?
— Keista tai buvo daina, ir
sunku man jos žodžių prasmę
suprasti!..

— Ką dainavo senis?
— Viena tesupratau — nege-
rovė mums lemia...
— Ką gi taip?
— Kad mes nesugrįšim savo
kraštai, jei tu, karaliau, nei-
sivadėsi sunkiausio ir lengviau-
sio daktų, kuriuos imiesi su
savim...
Karaliaus veidu nuskrido
lengvutis nusišypsojimo debe-
sėlis...
Pajūryje laukė vikingų pa-
hkti laivai...
Baltijos vandenys buvo tylūs,
ramūs... Rudens saulės švie-
čiami, šypsojos jie tuo bevilti-
škiu spėjimu, kuriuo kita-
dos jūros valdovė palydėjo pas-
kutinius savo žemiškosios lai-
mės bei meilės spindulius...
Slaptąją jūros valdovės mei-
lę vien audros nūnai bedainuo-
ja, ir svetimos šalies žmonės
tos dainos nebesuvokia...
Aistrioji deivės mente, karš-
tesnė net už ugnį, giliai savo
atdūslais jūrą iš pačių gelmių
sukelia, ir siaučia tuomet dei-
vės skausmai nesuradomomis
bangomis, putų kalvais, audrų
pašėlusiu kaukimu...
Deivė aprauda tuomet dieviš-
kajai savo galybe nemirtingąją
savo meilę...
Baltijos valdovė skundžiasi tu-
omet Ventos baltaveidžio žvejo
meile...
Ramią jūrą ėmė iš leng-
vo siausti...
Atgijo jos slaptoji jėga...
Ėmė vykti vaidilos lėlimai...
Septynias dienas ir septynias
naktis blaškė jūra vikingų lai-
vą...
Audros nudraskė bures, su-
laužė vairą, o baltaveidė mirtis

jau ne kartą buvo pažvelgusi
drąsiesiems vikingams į akis...
Baltais marginais ir užgesu-
siai akių liepsna švietė vikingų
drąsūs kitados veidai...
— Karaliau, — tarė senasai
dvaro tarnas, — padaryk, ką
liepė lietuvų vaidila... Daug
turi auksos ir sidabro... O tai
yra sunkiausias mūsų grobi-
nys... Paliepk visa tai išmesti
jūron, nes netrukus prarys
mus vilnys...
— Išmeskit! — paliepė kara-
lius...
Suncė auksą ir sidabrą vir-
šun ir sumetė jūron...
Bet jūra nenurimo...
Paskutinę išmetė auksinę ka-
raliaus taurę, iš kurios jis per
puolas gerdavo...
Prisisėmė taurė sūriųjų jū-
ros putų ir nuskendo bedug-
nėn...
Bet jūra nenurimo...
Baimė nesąmonės ūkais apa-
vilko senųjų karžygių protą...
Vadu gyveno, vado vedami
ėjo per gyvenimą prie turtų ir
prie mirties...
Apstojo įniršę Garaldą ir
grasė nukausią jį, jei jis jų ne-
išgelbės...
Vedė juos užjūrio žygiuose
pasenęs ir pražilęs bajoras...
O Garaldas buvo vienas...
Pyktis suliepsnojo vikingo
akyse...
Sugriebė kalaviją... o kai
atlyžo — senis bajoras jau bu-
vo nebe gyvas...
Garaldas pasiliko vienas lai-
vo prysakyje...
Lavoną išmetė jūron — ir
matė Garaldas jo dangun nu-
kreiptą nebylomą veidą ir rau-
donas putas, vikingo krauju
nudažytas...
Ir šaltanagė baimė sugniaužė
karaliaus nugalėtojo širdį...
Kiekvienoje jūros vilnyje ma-
tė plūdančią veidą...
Visa jūra nusidažė žmonių
krauju, ir rodė jam, kad aud-
ra rauda dejavimais tų, kritu-
sių ten, gintarinuose žemai-
čiuos...
Ir paveldėtas iš tėvo kalavi-
jas buvo per sunkus Garal-
dai...
Pakėlė kalaviją ir metė jū-
ron...
Buvo tai paskutinis vikingo
kirtis ir pirmutinis... pirmuti-
nis be kraujo praliejimo, nes
perkirtu jis vien tamsą ir aud-
ringos jūros paviršių...
Ir audra nurimo...
Skaistaveidė viltis nušvietė
nusiminusius vikingų veidus...
Bet viltis buvo vylinga...
Laivą apsiūtė netrukus iš

jūros kylą tiršti ūkai, pro ku-
riuos ne burių, nei stieby ne-
matei...
Viltis prigrižo vikingus...
— Taip visada būna po aud-
ros... — raminos vikingai...
Diena lenkė dieną, o ūkai
nesiskirstė...
— Meskit jūron gintarą...
— pats karalius paliepė...
Iš tolimųjų Lietuvos laukų
užkliuvo senio vaidilos kerštin-
gos dainos atgarsis...
— Tai lengviausias grobinys,
— tarė sau karalius...
Bet ūkai nesiskirstė...
To lydzio darėsi baisiau, nes
apgobė laivą kerštingoji tyla...
Ir laivas stovėjo vietoje,
mirštamosios ūko drobulės su-
vystytas...
Be vilties, baimės apimtomis
širdimis, veizėjos vikingai bal-
tojon ūkų stonon, bene pagal-
bos iš kur sulauksią...
Sekmoji baigė naktis, o ka-
ralius Garaldas vienas stovėjo
laivo prysaky, svarstydamas be-
prasmių senio vaidilos kerštingą
lėmimą ir lietuvų dvasios ga-
lybę...
Pageidavimai slautė jo krū-
tinėje tokie pat bejėgiai, kaip
ir jo tėvynės audrų siautėjimai
tarp granito uolų...
Girdėjo aplinkui nusiminusių
kančias, o jis, jų vadas, pagal-
bos jiems suteikti netesėjo...
Ir pajuto karalius, kaip smar-
kiaai plačias kraujas smilkiniuo-
se, o juodas, auksu saigstytas
šalmas, spaudžia minčių nuka-
muotą galvą...
Nuslėmė karalius šalną nuo
auksu plaukų ir pamatė ant jo
ažuolų lapų vainiką, ant kurio
blaškėsi keli nudžiūvę lape-
lai...
Ilgai stovėjo karalius Garal-
das, išsižiūrėjęs į ažuolų vaini-
ką...
Liūdnai nusišypsojo...
— Štai mano garbė, — vos

girdimai pratarė, nuėmė vaini-
ką — ir išmetė jūron...
Liūdnu žvilgiu palydėjo ka-
ralius savo garbės likučius...
Staiga išnyko ūkai, ir sušuko
linksmi Garaldas, nes pamatė
dieną...
Gražų reginį pamatė kelei-
viai...
Jūra buvo tyli ir rami, kaip
Lietuvos ežerų veidas...
Rytuose spindėjo aušra ir
auksu spinduliais nuklojo jūros
paviršių...
Tolybėje buvo matyti snie-
guotos kalnų viršūnės, uolotų
krantai, ir buvo girdėti bel-
sai...
Džiaugsmas nušvietė drąsų-
jų vikingų veidus, įdegė jų šir-
dis...
— Žemė! Žemė! — šaukė
linksmi. — Žemė!
Papūtė pakeliui vėjas ir iš-
tempė sudraskytų būrių audė-
lus...
Juodasai vikingų laivas suju-
do, tarytum gyvas...
Parankaus vėjo ir skaidraus
džiaugsmo lydimi, skubėjo vi-
kingai mylimosios tėvynės žem-
mėn iš vylingų bei kerštingų
Baltijos jūros vilnų...
Pažvelgė karalius Garaldas
žemėn...
— Tai mūsų kraštas!.. Tai
mūsų blaivieji fjordai! — su-
šuko, ištiesdamas beginkles
rankas...
— Tai mūsų tamsieji miškai
ir kalnai urviningi!..
— Tai mūsų žemė! — šaukė
vikingai, pamiršdami buvusias
audras, vylingus ūkus ir kerš-
tingą lietuvų vaidilos dainą,
girdėdą jų sugrautos šventovės
griuvėsiuose...
PRIETELIAU, GERIAUSIA
DOVANA SAVO DRAUGAMS
— UZSAKYTI "NAUJIENAS"

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVĖLUI!

Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimai išitikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

"SATYRINĖS NOVELĖS"

M. ZOŠČENKOS, — J. VALAIEIO vertimas.

Sovietų Rusijoje juoktis draudžiama. Nors žiuriai nukentėjo, bet rašytojas - humoristas ukrainietis M. Zoščėnka turėjo drąsos savo satyromis pasmerkti bolševikiškąjį "rojų".

Norintieji pasikaityti arba kitiems padovanoti šią vertingą kny-
gą, gali ją įsigyti "Naujienose", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, ILL,
iš vertėjo Jono Valaičio, 1507 So. 51 Ave., Chicago 50 (Cicero), III,
tel. OL 6-3180 arba knygų parduotuvėse.

Knyga 200 psl., kaina \$2.00.

Jurgio Baltrušaičio eilėraščių rinkinį "ZEMĖS PAKOPAS" gali-
ma gauti "Naujienose", arba iš vertėjo J. Valaičio. Kaina \$1.50.

Abi knygos galima užsisakyti siunčiant čekį adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Illinois

SUSITIKITE su savo giminie-
čiais
VILNIUJE
1963 metais
išvykimas:
Balandžio 18 d.
ir
Rugsėjo 5 d.

Išsamesnėms informacijoms gauti rašykite ar skam-
binkite:
GORDON TRAVEL SERVICE
220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4, ILL.
Phone: WEbster 9-6362
Oficiali Inturisto Agentūra
Chicagoje

KARALIUS GARALDAS

(LEGENDA)

Ugninga kruvina pašvaistė nušvietė Lietuvos padangę, grįžo karalius Garaldas iš žemaičių uoloton Norvegų žemėn.

Ne tūšėjomis grįžo... Ne ptačiosios tyrlaukių erdvės žemaičius buvo atvykęs ieškoti...

Ne skaitavėdės mergužėlės, linaplaukės lietuvaitės žydriųjų akelių viliojamas, apledo su vikingais Norvegų uolas...

Tėvų žemės papročiais ėjo karzygio vardo pateisinti... karan traukė, grobio ieškojo... Tad nugalėjęs beginklių ir priešininko nelaukęs žemaitį, grįžo...

Grobinio apsinkintomis gurguolėmis traukė narsieji vikingai, karaliaus vedami, pajūriu...

Baltijos jūros valdovės ašaras vezės vikingai... Vokiečių raudonajį auksą, ir... skaitavėdės lietuvaitės sekė paskui jų gurguoles...

Karaliau, Baltijos jūros valdovė atlyginimo už nuoskaudas reikalauja...

Jau rudens saulė gžiuli marginiu apkausė margaspalvį mišką; ant laukų užmetė nesusičkiamo liūdesio tinklą; graudžią dainą pynė mergaitė savo darželyje...

Ilgesys, liūdesį pasivadinęs, skrido Lietuvos ūkanota padangėje...

Pakeliui vikingai užėjo šventovės griuvėsius. Čia Garaldo tėvas kitados sugriovė šventovę, iškirto ažuolus šventuosius, pagrobė auksą raudonąjį, ir išvedė vaifilutes svetimon žemėn...

Senovės tėvų žemės papročiais karalius Garaldas išklė puotą šventyklos griuvėsiuose. Tėvo atminimui pagerbti ir savo žygiui pagarsinti — išklė karalius Garaldas puotą...

Rata susėdo vikingai narsieji tarp griuvėsių — šventovėje. Svetima skambėjo kalba...

Nebylodami klausėsi tos bylos samanoti šventovės akmenys...

Netolimas miškas liovėsi šlamėjęs...

Saulė nusileido. Sukūrė vikingai milžiniškus laužus, ir liepsnos šviečiami, šviesos bei šešėlių gžiļliame marginyje, varė toliau savo triukšmingą puotą.

Žvaigždės mirgėjo danguje, je tamsi rudens naktis ir senas Lietuvos miškas stebėjosi vikingų žygiams svetimoje žemėje, jūros audromis ir spindulingomis šiaurės ausromis, kur balutė Speigė sergisti pilių bokštus, o vaikus sapnan liūliuoja pašėlęs audrų kaukimas ir vylinga undinių daina...

Atsiminė vikingai atlikusias tolimoje tėvynėje šeimas... Džiaugėsi veikiai sugrįžti... Ėmė vienas kito žygius mi-

neti... Karalių ažuolų lapų vainiku apsegė... Vikingai karaliumi žygi pagerbė...

Netrukus sargyba suėmė miške seną vaidilą... Atvedė jį prie Garaldo. Karalius liepė senui dainuoti...

Nesigynė vaidila... Visi atsidėję laukė pavergtos tautos dainos. Nutilo kalbos, ginklų tarškėjimas.

Tik tolimi, gilūs, kaip bedugnė, miško atdūsniai skrido prie griuvėsių... Slėpiniams miško atdūsiams pritarė vaidilos daina, glaudė, kai žmonių dainelė, skaidri, kaip Lietuvos ežerų veidas, graudė, kaip vaidilūčių malda...

Sužadino vikingų širdis nesuprantama daina... Nuvedė dainelė jų svajų mėlynakių fjordų kraštą, prie tolimų šeimų, o pati geso ir mirė vos nugirdimais aidais lauzų šviesoje...

Staiga papūtė nuo ežero stipresnis vėjas. Laužai sužibo šviesiau, mesdami ant vikingų šarvų kruvinius liepsnos spindulius.

Ir lyg gimtajam vėjui pritarė, ar jo sužadintas, balsiau dainavo senis vaidila, garšiau skambėjo stygos.

Ir rodės vikingams, kad iš griuvėsių kyla rūmai... Senoji šventovė kelias iš penų...

Apsauginė pilis atgyja, kasiprabilo grasinimu šarvų ir mai mirga apgynėjų, o miškas ginklų tarškėjimu...

Ir buvo kanklės, lyg vyro krūtinė, kraujais pasrūvusios... lyg gaisrų gaisai, plėšimus ir varą nušviečia.

O kada vikingai nubalo, išgirdo tiek kančių ir tiek raudos, — staiga nutilo kanklės, lyg mirštami perverta krūtinė...

Nutilo staiga... Bet kada jos atgarsiai, atsimušę nuo ežerų paviršiaus, sugrįžo ji naujų miškų gaudimu, greita, kaip žaibas, galinga, kaip mirtis, ir galinga, kaip audra...

Ir rodės vikingams, kad senasai Lietuvos miškas, dainos sužadintas, suvirpėjo, pasijudino ir žengia ant jų žaibų ugnyje, pražūti neišvengiamą jiems nešdamas...

Klausė nutilę ir nusigandę, kai senas dvaro tarnas, vienas iš visų dainos žodžius besuprantas, nes ilgai kariavo šiam krašte, sušuko...

Karaliau, paliepk jam nutilti... Keikia senis mus ir pikta mums lemia... Žinau gerai, kad tu senių keikimai ir lėmi-mai paprastai įvyksta...

Baimė apėmė seną dvaro tar-

(Nukelta į 9 psl.)

DR. ANNA BALIŪNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WAlbrook 5-5076

Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryte ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Tel. PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3 vak.; 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ CHIRURGIJA
PR 6-1795 arba 312-695-0533.
425 N. LIBERTY ST. R. 25
ELGIN, ILL.
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlOCK 4-5849
Rezid.: HEmlOCK 4-2324

OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadienį nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telefonas: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Teršadienį pagal sutartį.

Ofiso telefonas: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GArden 3-7278

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiama, šaukite KEdzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-9 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

A. MONTVIDAS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Room 322
4010 WEST MADISON STREET
CHICAGO 24, ILL.
Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakarais: pirmad. ir ketvirtad. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

PRIETELIAU, GERIAUSIA

DOVANA SAVO DRAUGAMS

— UŽSAKYTI "NAUJIENAS"

Ofiso telefonas: CLiffside 4-2896
Rez. telefonas: WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialiai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 SO. ASHLAND

Savaitės dienomis priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-5 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577

OFISO val.: pirmad., antrad., trečiadi. ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmlOCK 4-2123
Rezid. telefonas: GIbson 8-6195

Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatsiliepiama, tai tel. GI 8-6195 arba GI 8-6198

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
EMERGENCY
Staigiai susirgus ar susižeidus kasdien šaukite telefonu:
434-6967.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 WEST 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas.
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Italiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarų škos: pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlOCK 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

— SATURDAY, FEBRUARY 23, 1963

KADA RAUDA...

(Atkelta iš 4-to psl.)

Rodos, išgirdęs mano sielos tylių troškimą, neatitraukdamas akių nuo nykstančios saulės — pačmei mano ranką ir kietai prispaudė prie savo krūtinės...

Saulė apžėrė mudu savo paskutiniu spinduliu ir pasislėpė anapus Penerių kalnų, palikdama mudviem savo purpurinį nusišypojimą...

Kada leidosi saulė, anapus Pamerių kalnų ar atmeni?..

NEGALIU UEMIRŠTI...

Užmiršti... užmiršti norėjau viską... Viską, kas puosė, dabino mano skaisčių praėitį, visa, ką drauge su jūja palaudojau...

Tiktai užmiršti — daugiau nieko... Ir užmiršiu!

— Užmiršiu! — papūtė sugrįžusio pavasario švelnutis vėjelis... — Užmiršiu! — šypsojo išplaukęs iš debesėlio sidabro mėnulis...

— Užmiršiu! — kartojo riekvienas mano sielos ilgesio aidas... — Užmiršiu! — atsakiau višiemis tvirtai.

Visi pakėlė didžiausį lermą šaukdami: — Užmirši... užmirši... — Kad pasislėpčiau nuo jų įkyrios pašaipos, nuėjau į sodo gilumą, prisiglaudžiau prie seno gluosnio raukšlėto stuobrio ir žiūrėjau į jo tankias, vos regimu žalumu papuoštas šakutes.

Aš laukiau, kad jos pajauktų anų visų neprotinę pašaipą ir pritariu mano nutarimui užmiršti. Bet ir jos, paikutės, palingavo savo žalsvas galvelės ir tyliai prašlamo: — Ir vis dėlto — užmirši!

— Užmiršiu!.. Užmiršiu!.. — surikau visa krūtinė ir papykusi pasislėpiau nuo visa ko mano dabarties aukštosė sienose.

Uždariau langus, duris — sklاندžiai užsidiariau nuo praėities... Taip... ir dabar man taip lengva, gera... Duryi užrakintuos, langai uždaryti, ir neišiu aš niekur, kas man mano praėitį atmintų...

Atsisėdau giliausiame kampe ir maniau tikrai apie dabartį, draugavau tikrai su jūja... Tai mano pareiga — aš turiu jai ištikimai tarnauti...

Kažin kas sutraškėjo prie durų ir nepasiklausęs įėjo.

— Kas ten?.. — Aš, Atsiminimas! — ir atsistojo ties manim, sausas išdžiūvęs, ir ismeigė į mane savo liepsna žėrinčias akis.

— Ko atėjai? — pasidomėjau ramiai, vos į jį pažvelgdama.

— Ten, anapus tavo dabarties sienų, aušta pavasaris, šlama tylus vėjelis, sprogsa medžių šakelės, čyrena paukšteliai, — atsakė iš lėto, truputį ironingai.

Pakėliau ir jį akis ir šaltai šypsodamasi žiūrėjau į jo išdžiūvusį veidą.

— Ir tuomet, kaip šiandien, aušo pavasaris, ir anomet tu glaudėsi prie atgyjančių medžių šakelių, bučiavai gėles, klfausei savo sielos meliodijos ir siuntei jos bekraščius troškimus ten aukštai — prie mėnulio, prie žvaigždžių, prie saulės...

— Na ir kaip?.. kas čia ypatinga, kad grįžta pavasaris ir kas nepaprasta, kad kadaisi mylėjau gėles, kad valia man buvo trokšti, svajoti ir padangėmis laktuoti, — pasijuokiau ramiai.

Atsiminimas apsimetė negirdis mano juoko ir kalbėjo toliau: — Tuomet buvo tavo būtybės pavasaris, kai tavo sielos daina pynėsi išvien su gėlių kvaptimi, su saulės spinduliais ir liejo aplinkui tą pačią jėgą, kur ir jie...

Juokeisi ir žaidėi, nejausdama gyvenimo smūgių, nes tavo platūs troškimai buvo galingesni už jų glėbį. Siekėi saulės; pasemti norėjai jos šilumos ir suteikti tiems, kurie šalčiau virpėjo...

Auklėjai idealus, kurie buvo akordų galingojo gražios ateities himno... — Auklėjai!.. Ir tame nieko ypatinga! — pertraukiau, nebetekusi kantrybės, Atsiminimą ir, kad nebesiklausyčiau jo negudraus plepėjimo, paėnegudraus plepėjimo, paėmniau nuo stalo "dienoraštį" ir ėmiau sklaidyti jį prirašytus lakštus.

— Buvo saulėtas rytmetis; tavo širdis suplastėjo jautriau; pagriebėi plunksnų ir tuose baltuose lakštuose pasiliejo tavo sielos daina... Šiandien ji nutilo, bet vis dažniau ir dažniau imi jį rankas, sklaidai jo lakštus ir ieškai jose anų dienų gaidų — ilgiesi jų per anksti pražudytu... — Netiesa! Manai, kad jis man kažki kaip brangus! — su-

sukau ir iš visų jėgų sviedžiau "dienoraštį" į kampa.

Bet Atsiminimas, nieko nepaisydamas, varė savo nepakenciamą pasakojimą toliau: — Atmeni, kaip laisvai, lengvai plakė širdis, kada skambėjo kovos nugalėjimo daina?..

— Atsimeni, kaip jauku buvo aplinkui, kada skambėjo Laisvės himnas?..

— Ismeigiau šaltą drąsų žvelgesį į Atsiminimo akis ir paklausiau karštai: — Ką gi man dar pasaky-

si?!

— Ten, už šitų aukštų tavo dabarties sienų, gyvenimas eina, kaip ėjęs, savo taku... Zydi gėlės, skamba troškimo aidai, tebetrunka darbų idėjų kovos... Ten tavo praėitis; tavo gyvos; lakios sielos kelias!

Pašokau... Atlpėšiau langus, duris.

— Tegrižta!.. Tegrižta visa, kas man mano praėitį atmena!

Aš negaliu jos užmiršti!.. Negaliu!!

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Mūsų specialybė vestuvėms, gimtadieniams bei kitoms iškilmingoms progoms aukščiausios rūšies tortai, žemiausiomis kainomis.
ORIGINAL BAKERY
1741 W. 51st St. — PR 6-8414
Be to mes kopame pagal senovišką receptą ruginę duoną.
Julia Roman — savininke

MOVING

Apraustas perkraustymas iš įvairių atstump.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. LItuanica Avenue
Tel.: FRontier 6-1882

COAL
FUEL OIL
VANDER WAGEN
4532 W. 63rd St. 3605 W. 63rd St.
PO 7-8020

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.

Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG testi siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai. Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prienamomis kainomis.

Visi mūsų skyriai suminėti žemiau ku geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-9522
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8008
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau GL 7-1575
- HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave., CH 6-4724 ir 233-8030
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue MU

